

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги Устіною О. Ю. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 13374 від 16.06.2025)

Комітет на засіданні 17 червня 2025 року (протокол № 232), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 16 червня 2025 року (електронна картка документа (1914388), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги Устіною О. Ю. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 13374 від 16.06.2025).

Комітет зазначив, що Верховна Рада України 16 липня 2024 року утворила Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги (Постанова Верховної Ради України № 3851-IX) (далі – Тимчасова спеціальна комісія) та визначила, що строк діяльності Тимчасової спеціальної комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 16 січня 2025 року.

17 січня 2025 року, після закінчення шестимісячного строку, народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Устіною О. Ю. та іншими (всього 13 підписів) було внесено до Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги» (реєстр. № 12419), а також,

власне, звіт Тимчасової спеціальної комісії у додатку до проекту Постанови Верховної Ради України, які були розглянуті Комітетом на засіданні 23 січня 2025 року¹, та прийняті Верховною Радою України 12 лютого 2025 року (Постанова Верховної Ради України № 4245-IX).

Відповідно до пункту 2 Постанови Верховної Ради України № 4245-IX роботу Тимчасової спеціальної комісії було продовжено «до строку її діяльності, визначеного підпунктом 3 пункту 4 Постанови Верховної Ради України від 16 липня 2024 року № 3851-IX «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану», тобто до 16 липня 2025 року.

Свою чергою, 16 червня 2025 року, в межах строку повноважень Тимчасової спеціальної комісії в один рік, народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Устіною О. Ю. та іншими (всього 14 підписів), внесено до Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану» (реєстр. № 13374), а також звіт Тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу (далі – Звіт про виконану роботу), у додатку до проекту Постанови Верховної Ради України.

1. Щодо змісту та оформлення проекту Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 13374) Комітет зауважив таке.

1.1. Проектом Постанови пропонується Верховній Раді України звіт Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги про виконану роботу взяти до відома, завершити роботу цієї комісії та одночасно утворити іншу Тимчасову спеціальну комісію з питань моніторингу отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану (далі – Тимчасова спеціальна комісія з питань моніторингу) та визначити її основними завданнями:

підготовку та подання на розгляд до Верховної Ради України в установленому порядку законодавчих ініціатив щодо створення моделі парламентського контролю над використанням міжнародної військової допомоги, зокрема озброєння, наданого міжнародними партнерами України для боротьби проти російської воєнної агресії, з метою забезпечення прозорості та законності процесу використання наданої міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану;

здійснення збору та аналізу, в межах повноважень, інформації для

¹ Експертний висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Устіною О. Ю. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 12419 від 17.01.2025) (протокол № 220).

проведення парламентських слухань щодо випадків неналежного чи нецільового транспортування, розподілення чи використання міжнародної військової допомоги, зокрема озброєння, наданого міжнародними партнерами під час дії воєнного стану.

З огляду на це Комітет зауважив, що положеннями статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 85 та 86 Регламенту Верховної Ради України визначено окремі порядки для утворення тимчасової спеціальної комісії та подання звіту тимчасової спеціальної комісії Верховній Раді України про виконану роботу, що у свою чергу передбачає прийняття парламентом двох окремих рішень.

1.1.1. Положеннями частини першої статті 86 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що тимчасова спеціальна комісія утворюється на визначений Верховною Радою України термін. У визначений термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, тимчасова спеціальна комісія подає до Верховної Ради України звіт про виконану роботу, а також підготовлені народними депутатами України – членами цієї комісії відповідні проекти актів Верховної Ради України та інші матеріали, які надаються народним депутатам України. Після обговорення результатів роботи тимчасової спеціальної комісії у відповідних комітетах та на пленарному засіданні Верховна Рада України приймає рішення щодо завершення роботи такої комісії або доручає їй продовжити роботу і визначає для цього термін її діяльності.

Поряд з цим, частиною сьомою статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частиною восьмою статті 85 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що строк повноважень тимчасової спеціальної комісії не може перевищувати одного року з дня утворення такої комісії.

З огляду на це, а також беручи до уваги те, що строк повноважень Тимчасової спеціальної комісії, визначений у підпункті 3 пункту 4 Постанови Верховної Ради України про її утворення², закінчується 16 липня 2025 року, Комітет зауважив, що ані Закон України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламент Верховної Ради України не передбачають, що після обговорення результатів роботи тимчасової спеціальної комісії, може бути прийнято інше рішення Верховною Радою України, окрім завершення роботи такої тимчасової спеціальної комісії.

1.1.2. Положеннями частини четвертої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини четвертої статті 85 Регламенту Верховної Ради України визначено, що Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової спеціальної комісії, в якій визначає, назву тимчасової спеціальної комісії; мету,

² Постанова Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» від 16 липня 2024 року № 3851-IX.

завдання і коло питань, для підготовки і попереднього розгляду яких утворюється тимчасова спеціальна комісія; кількісний і персональний склад тимчасової спеціальної комісії, голову тимчасової спеціальної комісії та заступника голови; термін діяльності тимчасової спеціальної комісії (на заздалегідь визначений час або на час виконання відповідної роботи); термін звіту тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу, який не перевищує шести місяців з дня її утворення; заходи щодо кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, організаційного забезпечення роботи тимчасової спеціальної комісії.

Своєю чергою, в додатках до Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19 (далі – Положення), наведені шаблонні форми актів Верховної Ради України, зокрема, форма акта про утворення тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України (пункт 1.8. додатку 1 до Положення), якому не відповідає проект Постанови (реєстр. № 13374).

1.2. Згідно з підпунктом 1 пункту 4 проекту Постанови одним з основних завдань Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу пропонується визначити: «здійснення збору та аналізу, в межах повноважень, інформації для проведення парламентських слухань щодо випадків неналежного чи нецільового транспортування, розподілення чи використання міжнародної військової допомоги, зокрема озброєння, наданого міжнародними партнерами під час дії воєнного стану».

Комітет зазначив, що відповідно до положень частини першої статті 233 Регламенту Верховної Ради України, парламентські слухання проводяться з метою вивчення питань, що становлять суспільний інтерес та потребують законодавчого врегулювання. Натомість, як вбачається з наведеного тексту одного з основних завдань Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу, йдеться про порушення положень чинного законодавства, що може бути предметом розслідування іншого органу – тимчасової слідчої комісії.

Разом з цим, з огляду на аналогічність змісту запропонованого основного завдання Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу та одного з основних завдань Тимчасової спеціальної комісії, утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16 липня 2024 року № 3851-IX, Комітет звернув увагу на зауваження Головного юридичного управління Верховної Ради України³:

«...завдання Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу не може бути реалізовано з використанням таких інструментів парламентської діяльності як створення тимчасової спеціальної комісії чи проведення парламентських

³ Довідка до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» від 16 липня 2024 року № 3851-IX (електронна картка документа (1678721)).

слухань.

Натомість, вочевидь, мало б йтися про використання інструментів парламентського контролю, призначених для сфери національної безпеки та оборони».

1.3. Комітет звернув увагу на те, що до оформлення проекту Постанови (реєстр. № 13374) також залишаються актуальними низка зауважень Комітету, викладених у висновках Комітету на проекти постанов Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю України з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9481 від 11.07.2023)⁴ та «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» (реєстр. № 11401 від 12.07.2024)⁵.

Зокрема, у преамбулі проекту Постанови наголошується на підставах, які слугують причиною прийняття цього проекту, а саме: «у зв'язку з триваючою збройною агресією російської федерації проти України, необхідністю здійснення парламентського контролю за отриманням та використанням міжнародної військової допомоги у період дії воєнного стану в Україні...».

Комітет звернув увагу на те, що всупереч вимогам законодавчої техніки зміст преамбули повторюється в абзаці першому пункту 4 проекту Постанови, в якому передбачено підстави, зокрема, для утворення Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу, а саме: «для забезпечення здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ».

Крім того, у пункті 2 проекту Постанови пропонується звіт Тимчасової спеціальної комісії, зокрема: «...оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України».

З огляду на це Комітет зауважив, що відповідно до частини п'ятої статті 7 Регламенту Верховної Ради України Апарат Верховної Ради України забезпечує ведення бази даних нормативно-правової інформації «Законодавство України», що містить, у тому числі, еталонні електронні тексти оригіналів прийнятих Верховною Радою України актів, відтак, і Постанова Верховної Ради України

⁴ Висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю України з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9481 від 11.07.2023) (протокол № 183).

⁵ Висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» (реєстр. № 11401 від 12.07.2024) (протокол № 199).

і звіт як додаток до неї вже є обов'язковими для розміщення на офіційному веб-сайті Верховної Ради України. Відтак повторення вимог Закону в тексті проекту Постанови вбачається недоцільним.

Також, Комітет привернув увагу до того, що відповідно до абзацу другого підпункту 6 пункту 246 Положення, у разі оформлення документа (додатків до нього) на двох і більше сторінках друга та наступні сторінки нумеруються. Номери сторінок ставляться посередині верхнього поля сторінки арабськими цифрами без зазначення слова «сторінка» та розділових знаків.

1.4. Враховуючи наведене Комітет зазначив, що проект Постанови (реєстр. № 13374) потребує редакційного доопрацювання, а саме:

у пункті 3 виключити слова «Верховної Ради України» (з огляду на те, що у пункті 1 проекту Постанови передбачено скорочення (далі – Тимчасова спеціальна комісія);

в абзаці першому пункту 4 після слів «воєнного стану» доповнити словами «в Україні»;

у підпункті 1 пункту 4 після слів «утворити Тимчасову спеціальну комісію» доповнити словами «Верховної Ради України»;

у підпункті 2 пункту 4 слова «передбаченому пунктом 4 Постанови» замінити словами «передбаченому підпунктом 2 пункту 4 Постанови».

Також, має бути здійснена нумерація сторінок проекту Постанови посередині верхнього поля сторінки арабськими цифрами без зазначення слова «сторінка» та розділових знаків.

2. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу Комітет зазначив наступне.

2.1. Відповідно до положень статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частин другої та третьої статті 85 Регламенту Верховної Ради України порядок утворення тимчасової спеціальної комісії передбачає, що тимчасова спеціальна комісія утворюється з числа народних депутатів України, які дали на це згоду. Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової спеціальної комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової спеціальної комісії. У складі тимчасової спеціальної комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій спеціальній комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, пунктом 286 Положення передбачено, що проект постанови Верховної Ради України про утворення тимчасової спеціальної комісії Верховної

Ради України реєструється разом з поданням, пояснювальною запискою, а також копіями листів про направлення пропозицій та отримані відповіді щодо входження народних депутатів України до складу відповідної комісії від депутатських фракцій (депутатських груп).

З огляду на це Комітет зауважив, що ініціаторами не додано до проекту Постанови (реєстр. № 13374) пропозиції депутатських фракцій та депутатських груп щодо кількісного та персонального складу Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу, що може свідчити про не дотримання вимог Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до нього нормативно-правових актів.

2.2. Відповідно до підпункту 2 пункту 4 проекту Постанови пропонується: «визначити кількісний склад Тимчасової спеціальної комісії з питань моніторингу – 15 народних депутатів України, у складі, передбаченому пунктом 4 Постанови Верховної Ради України від 16 липня 2024 року № 3851-ІХ «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану», а саме:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Галайчука Вадима Сергійовича,

Завітневича Олександра Михайловича – заступником голови Тимчасової спеціальної комісії,

Забуранну Лесю Валентинівну,

Мисягіна Юрія Михайловича,

Михайлюк Галину Олегівну,

Радіну Анастасію Олегівну,

Хоменко Олену Вікторівну,

Чернєва Єгора Володимировича,

Шуляк Олену Олексіївну;

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» – Чийгоза Ахтема Зейтуллаєвича;

від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Власенка Сергія Володимировича;

від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» – Устінову Олександрю Юріївну – головою Тимчасової спеціальної комісії;

від депутатської групи «ДОВІРА» – Бакунця Павла Андрійовича;

від депутатської групи «Платформа за життя та мир» – Папієва Михайла Миколайовича;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Батенка Тараса Івановича.

Комітет зазначив, що у проекті Постанови представник від депутатської групи «Відновлення України» відсутній.

3. Щодо змісту Звіту про виконану роботу Комітет зазначив, що положеннями частини третьої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі

комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини першої статті 86 Регламенту Верховної Ради України, визначено, що тимчасова спеціальна комісія подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею відповідні проекти актів Верховної Ради України та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення.

Свою чергою, одним із основних завдань Тимчасової спеціальної комісії, визначених у Постанові Верховної Ради України про її утворення, є підготовка та подання на розгляд до Верховної Ради України, в установленому порядку, законодавчих ініціатив щодо створення моделі парламентського контролю над використанням міжнародної матеріально-технічної допомоги, зокрема, озброєння, наданого міжнародними партнерами (союзниками) Україні для боротьби проти російської воєнної агресії, з метою забезпечення прозорості та законності процесу використання наданої міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану.

Комітет привернув увагу до того, що Звіт про виконану роботу не містить відомостей щодо підготовлених Тимчасовою спеціальною комісією «законодавчих ініціатив щодо створення моделі парламентського контролю над використанням міжнародної матеріально-технічної допомоги».

Крім цього, Комітет звернув увагу на те, що згідно з Правилами мовно-стилістичної підготовки законопроектів (Методичні рекомендації) складноскорочені слова і аббревіатури не рекомендується використовувати в законодавчих актах, оскільки скорочені форми слів без зазначення їх повної форми не мають самостійного значення і після закінчення певного періоду можуть стати малознайомими для окремих осіб або втратити своє значення і тлумачитися неточно. З огляду на це, варто уникати надмірного вживання у тексті Звіту про виконану роботу складноскорочених слів та аббревіатур, на що також звертав увагу Комітет у своєму експертному висновку на проект Постанови Верховної Ради України про попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії⁶.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги Устіною О. Ю. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 13374 від

⁶ Експертний висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової спеціальної комісії Устіною О.Ю. та іншими (всього – 11 підписів) (реєстр. № 10394 від 08.01.2024) (протокол № 183).

16.06.2025), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, розглянути цей проект Постанови з урахуванням зауважень та редакційних уточнень, викладених у висновку Комітету, і визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A0931008324DC00

Дійсний до: 02.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-28/03-2025/140633 від 17.06.2025

1916711